
HÍRÖSSZEFOGLALÓK

Hírösszefoglaló rovatunkban a MTA-DE Közszolgáltatási Kutatócsoport munkájában résztvevő egyetemi hallgatók írásait közöljük. A rovat célja, hogy a Közjavak blog és folyóirat profiljába illeszkedő, – a közjog területét tágan értelmezve – legfrissebb tudományos hírekről, álláspontokról, az egyes közjogi szervek döntéseiről első kézből nyújtson információt az olvasóközönségnek.

2019-BEN JÖN AZ "ÁRAM-UBER"??*

"Nem kell sok idő hozzá, és az energiaszektornak is megjelenik a maga Ubere"- vélekedett Martin Graf, az osztrák energiapiaci szabályozási hivatal első embere bő három éve. Ekkoriban az energiamegosztás még csak egy merész kísérletnek tűnt, viszont napjainkban már az "áram-Uber" rendszerszintű megoldásán dolgoznak. Egy legfrissebb jelentés szerint energiamegosztáson alapuló rendszerek tömeges megjelenésére számíthatunk 2019-ben.

Előzmények

Mindenképp szükséges említést tenni a Yeloha cég projektjéről, melyet az USA-ban teszteltek. A projekt azt próbálta kideríteni, hogy lakóközösségek képesek lehetnek-e önállósulni energetikai szempontból, mindezt napenergia-termelésre alapozva. A napelemes kapacitás megosztásra épülő modell - hasonlóan az Uberhez és az Airbnb-hez - a közösségi finanszírozású szolgáltatásban látta a megoldást. Ennek értelmében, aki több áramot termel, például eladhatja, elcserélheti, vagy elajándékozhatja. A projekt sikeres volt, azért zárták le, mert az áramszolgáltatók nem akartak beszállni a projektbe, illetve nem engedték meg azt sem, hogy a megosztók a vezetékeiket ingyen használják, vagy azon bármiféle átalakítást végezzenek.

Szintén említést érdemel a Brooklyn Microgrid projekt is. A mikrogrid olyan helyi energiahálózatot jelöl, mely önálló vezérlési képességgel rendelkezik, ezért működőképes a hagyományos hálózati körről leválasztása után is. A projekt lényege, hogy a tagok beléphetnek egy fenntartható energia hálózatba és helyileg megválaszthatják az általuk preferált energiaforrást. Csatlakozni egy mobiltelefonos applikáción keresztül lehetséges.

* Készítette: **Gulyás Lilla**, joghallgató, DE ÁJK

Az áttörés?

Az Open MG projekt a dél-koreai elektromos művekhez, a Kepco-hoz köthető. Egyelőre annyit árultak el, hogy lényegében egy olyan termelő-fogyasztó-szolgáltató rendszer lesz, melynek nincs szüksége a messziről hozott, megtermelt és drágán a helyszínre szállított áramra, így regionális villamos hálózatra sem. A megújuló energiára épülő rendszer képes lesz arra, hogy a megtermelt energiából feleslegként maradó mennyiséget eltárolja és szükség esetén elektromos árammá visszaalakítva betáplálja a rendszerbe. A Kepco tehát a világ első, megawattos méretű energiafüggetlen mikrohálózatának az építését kezdte el, mely hálózathoz a tervek szerint bárki könnyedén csatlakozhat majd.

Hol tart e téren Magyarország?

A Nemzeti Közművek 2019 elején két településen is energiatároló berendezéseket helyez majd el hálózatán. Céljuk ezzel, hogy a hálózati feszültséget megengedett tartományon belül tartsák, valamint az energia betárolása csúcsidőszakban és csúcson kívüli kitérője. A vállalat a Csongrád megyei Óföldrék külterületén egy középfeszültségű hálózatra csatlakozó rendszert is telepít majd a közeljövőben. Ennek az engedélyeztetése azonban még folyamatban van, a projekt várhatóan 2019 tavaszán zárul a telepítéssel, melyet egy kiértékelési és tesztelési szakasz követ.

Források jegyzéke:

- https://www.napi.hu/nemzetkozi_gazdasag/napelem-grid-megujulo-energia-aram-uber-olcsobb-aram-aramszolgaltatok.676068.html
- https://www.napi.hu/magyar_vallalatok/napelemek_energiatarolokat_tel_epit_a_kozmuszolgaltato.674558.html
- <https://pcworld.hu/kozelet/orias-napelemrendszer-20010703-46191.html>
- https://hvg.hu/gazdasag/20150923_a_szolgaltatoknak_annyi_jon_az_ar_amber
- <https://www.brooklyn.energy/>

BREXIT HONNAN HOVÁ?*

2016. június 23-án az Egyesült Királyság népszavazás alapján az Európai Unióból való kilépés mellett döntött. Ezt követően tárgyalások kezdődtek az Európai Unió és az Egyesült Királyság között annak érdekében, hogy megállapodjanak a kilépés részletes szabályairól. Több mint 500 tárgyalási nap után 2018. november 14-én a brit kormány jóváhagyta az Egyesült Királyság EU-tagsága megszűnésének feltételrendszeréről szóló megállapodás-tervezetet. Az 585 oldalas megállapodást végül brit kormány 2018. november 25-én írta alá. Emellett aláírásra került még egy 26 oldalas megállapodást is, amely az EU és az Egyesült Királyság közötti kapcsolatrendszer jövőbeni alakulását körvonalazza.

A megállapodás hatálybalépéséhez azonban nem elég csak a brit kormány aláírása, szükség van még arra is, hogy a brit parlament alsó háza is elfogadja azt. Ez azonban eddig még nem történt meg. Már december közepén megakarták tartani a szavazást, de ezt a kormány elnapolta január közepére az esetleges eredménytelen szavazás lehetősége miatt. A brit kormány azért tartott attól, hogy eredménytelen lesz a szavazás decemberben, mert a kormánypárti konzervatív tory képviselők egy része sem támogatná azt, sőt emellett az észak-ír unionista párt, a DUP sem. A DUP támogatása pedig, azért is lenne fontos a brit kormánynak, mivel az előrehozott parlamenti választások eredménye miatt már csak az ő támogatásával van szűk többségben a Konzervatív Párttal együtt a kormány az alsóházban.

A megállapodással kapcsolatos problémák

A legfőbb ok, ami miatt nem akarják elfogadni megállapodást egyes képviselők az az, hogy a brexit után is egy egységes vámunió maradjon fenn az Európai Unió és az Egyesült Királyság között abban az esetben, ha 2019 márciusa és 2020 decembere között átmeneti időszakban nem jön létre egy átfogó megállapodás „az Egyesült Királyság és az Európai Unió majdani kétoldalú kereskedelmi kapcsolatrendszeréről”. Nincs meghatározva viszont a vámuniós mechanizmus érvényben maradásának végdátuma, ha pedig valaki meg akarja szüntetni ezt a szabályozást, akkor a másik fél beleegyezését kell kérnie hozzá. Ezzel kapcsolatban viszont a „brextiter” politikusok szerint az a probléma, hogy az Egyesült Királyság meghatározatlan időre beleragadhat, egy vámuniós mechanizmusba miközben nem tud más államokkal saját kereskedelmi egyezményeket kötni. A maradáspárti brit politikusok bírálata pedig az, hogy

* Készítette: *Soltész Péter Ádám*, joghallgató, DE ÁJK

rosszabb lenne, mint ez EU-tagság fenntartása, hiszen úgy kellene betartani az uniós szabályokat, hogy nem tudnának beleszólni azok alakításába.

A megállapodást elutasítók másik aggodalma az, hogy „Észak-Írország kereskedelem-szabályozási környezete összhangban maradna az Európai Unió egységes belső piacának egyes vonatkozó szabályaival”. Ennek a szabályozásnak a lényege az, hogy ne kelljen visszaállítani a fizikai határellenőrzést Észak-Írország és az Egyesült Királyság között. Ezzel kapcsolatos kritika viszont az, hogy „e megoldás gyakorlatilag az Ír-tengerre helyezi át a vámhatárt, Észak-Írország és az Egyesült Királyság többi országrésze közé, megbontva ezzel az ország alkotmányos és gazdasági integritását”. Az észak-ír unionista párt pedig azt tartja elfogadhatatlannak, hogy Észak-Írország szabályozási szempontból elválna az Egyesült Királyság többi államtól.

Megállapodás nélküli Brexit

Abban az esetben viszont, ha még sem sikerül hatályba lépnie a megállapodásnak, akkor az EU és az Egyesült Királyság közötti kereskedelemre a Kereskedelmi Világszervezet (WTO) szabályrendszere fog vonatkozni. Ez azt jelentené, hogy vámok jelennének meg, illetve vámellenőrzés kerülne bevezetésére a két entitás kereskedelme esetén.

A megállapodás nélküli brexitre viszont mind az Európai Unió, mind az Egyesült Királyság megpróbál felkészülni. A britek például 2019. január 07-én 150 kamionnal azt tesztelték, hogy milyen torlódást okozna, a délkelet-angliai kikötők környékén az, ha az EU-val folytatott kereskedelemben hirtelen vámok és egyéb vámellenőrzések jelennének meg.

Hasonlóan elindította a felkészülést az Európai Bizottság is, amely megkezdte „a megállapodás nélküli kilépés esetén alkalmazandó, rendkívüli helyzetre szóló cselekvési tervének végrehajtását”. A terv 14 intézkedést tartalmaz, olyan területeken többek között, mint „a pénzügyi szolgáltatások, a légi közlekedés, a vámügyek és az éghajlat-politika”.

De nem csak EU és a britek próbálnak meg felkészülni, hanem az unió egyes tagállamai is. A német kormány például közölte, hogy abban az esetben, ha az Egyesült Királyság megállapodás nélkül lép ki az Unióból, akkor emiatt a Németországban élő brit állampolgároknak nem kell távozniuk az országból. A március 29-én esedékes kilépés után még 3 hónapig uniós polgárok maradnak, ezt követően viszont „harmadik országbeli, EU-n kívüli állampolgárnak számítanak majd, így külön eljárással tartózkodási jogot kell szerezniük”. Ugyanígy cselekedet Csehország is, ahol törvényt fogadtak el arról, hogy a Csehországban élő brit állampolgárokat 2020 végéig úgy kell kezelni, mintha az Egyesült Királyság továbbra is az EU tagja lenne.

A Brexit-hatása

A Brexit hatása pedig igen sokrétű lehet. Először is még be sem következett a kiválás, de rendezetlen kilépés veszélye miatt többi pénzügyi szervezet menekíti ki pénzét az Egyesült Királyságból. Eddig körülbelül 800 milliárd font hagyta el az országot emiatt. A Brexit miatt az EU-s biztosítók bejelentették, hogy március 29. után nem kötnék új szerződéseket az Egyesült Királyságban, az azt megelőzően kötötteket pedig 15 éven belül lezárják vagy transzferálják a brit ügyfelekkel.

A Brexit kihatással van az Egyesült Királyság fontos kereskedelmi partnerei is. Hátrányosan érinti például Hollandiát, hiszen a Hágai Számvevőszék szerint 2,3 millió euró közvetlen kárt okozna a holland gazdaságnak, ha britek megállapodás nélkül válnának ki az EU-ból.

A Brexitnek hatása lehet még a külföldiek Egyesült Királyságban történő munkavállalására is. A britek a kilépést követően korlátoznák az alacsonyabban képzett külföldi munkavállalók jogait, hiszen az ilyen munkavállalók „legfeljebb 11 hónapra szóló tartózkodási engedélyhez juthatnának, korlátozott jogosultságokkal, például nem hozhatnák magukkal családtagjaikat”. De ez a korlátozás csak az alacsonyabban kvalifikált munkavállalókra vonatkozna, ugyanis „a számszerű korlátozások a magasan képzett külföldi munkavállalók esetében megszűnnének”.

Végül a brit kormány hatásvizsgálatai alapján, ha az Egyesült Királyság megállapodás nélkül lép ki az Európai Unióból, akkor a vámellenőrzések hirtelen bevezetése okozta fennakadások miatt akár hat hónapig is jelentősen korlátozva lenne a két legnagyobb kikötő, Dover és a közeli Folkestone kapacitása.

Források jegyzéke:

- www.europarl.europa.eu/news/hu/headlines/eu-affairs/20160707STO36103/brexit-targyalasok-az-eu-egyesult-kiralysag-kapcsolatok-a-brit-nepszavazas-utan
- kitekinto.hu/2018/11/15/europai-ugyek/vegre-szintet-lepett-a-brexit/135656/
- kitekinto.hu/2018/11/26/europai-ugyek/brexit-a-neheze-meg-csak-most-kovetkezik/154721/
- kitekinto.hu/2018/12/17/europai-ugyek/a-britek-januar-kozepere-toltak-a-brexit-szavazast/165931/
- <http://kitekinto.hu/2018/11/15/europai-ugyek/vegre-szintet-lepett-a-brexit/135656/>

- kitekinto.hu/2018/11/26/europai-ugyek/brexit-a-neheze-meg-csak-most-kovetkezik/154721/
- https://www.napi.hu/nemzetkozi_gazdasag/https://www.napi.hu/nemzetkozi_gazdasag/brexit-kivalas-eu-panik.676107.html.676107.html
- kitekinto.hu/2018/11/26/europai-ugyek/brexit-a-neheze-meg-csak-most-kovetkezik/154721/
- https://www.napi.hu/nemzetkozi_gazdasag/https://www.napi.hu/nemzetkozi_gazdasag/brexit-kivalas-eu-panik.676107.html.676107.html
- [https://www.portfolio.hu/gazdasag/egy-pillanat-alatt-rombolna-a-megallap...\(2019.01.10.\)](https://www.portfolio.hu/gazdasag/egy-pillanat-alatt-rombolna-a-megallap...(2019.01.10.))
- https://www.napi.hu/nemzetkozi_gazdasag/https://www.napi.hu/nemzetkozi_gazdasag/brexit-katasztrofa-teszt-kikoto.676320.html.676320.html
- kitekinto.hu/2018/12/19/europai-ugyek/az-eu-megkezdde-a-felkeszulest-a-rendezetlen-brexitre/167416/
- kitekinto.hu/2019/01/08/europai-ugyek/a-nemetek-es-a-csehek-is-keszulnek-a-rendezetlen-brexitre/167716/
- kitekinto.hu/2019/01/08/europai-ugyek/a-nemetek-es-a-csehek-is-keszulnek-a-rendezetlen-brexitre/167716/
- https://index.hu/gazdasag/bankesbiztositas/2019/01/08/brexit_bankok_e_gybilliard_dollar/ https://www.portfolio.hu/finanszirozas/biztositok-penzterek/biztositasi-szerzodesek-millioi-szunhetnek-meg-a-brexit-utan.309865.html
- <https://www.vg.hu/kozelet/politika/veszelybe-sodorhatja-hollandiat-a-megallapodas-nelkuli-brexit-1246594/>
- kitekinto.hu/2018/11/24/europai-ugyek/korlatozna-az-alacsonyan-kepzett-kulfoldi-munkavallalok-jogait-az-uj-brit-szabalyozas/153701/
- https://www.napi.hu/nemzetkozi_gazdasag/https://www.napi.hu/nemzetkozi_gazdasag/brexit-katasztrofa-teszt-kikoto.676320.html.676320.html

HOL TART A NEMZETI HULLADÉKGAZDÁLKODÁS?*

A hulladékgazdálkodás kiemelkedő szereppel rendelkezik a környezetvédelem szempontjából. A környezeti elem minőségének védelmén túl, jelentős befolyással bír a gazdaságra is. A kormány 2011-ben államosította a hulladékgazdálkodási iparágat. A nem állami közszolgáltatókat betiltották, az átszervezés óta csak önkormányzati tulajdonú nonprofit cégek végezhetik a lakossági hulladékgyűjtést. A szolgáltatók helyzetét tovább rontotta a rezsicsökkentés keretein belül az önkormányzat által beszedhető díjak tárgykörét és mértékét csökkentették. Az államosítás következtében a lakossági szemétszállítás díját a Nemzeti Hulladékgazdálkodási Koordináló és Vagyonkezelő Zrt. lett jogosult beszedni. A központi kukaholding visszaosztja a pénzt a szolgáltatást ténylegesen elvégző cégek számára.

2018 októberében robbant a hír, hogy a Zöldhíd Nonprofit Kft. mintegy 116 településről nem tudja megoldani a szemét elszállítását. Az országban több mint 20 közszolgáltató működik, az ő esetükben nem volt probléma az elszállítással. A jogszabályok értelmében, ilyen esetben a katasztrófavédelem feladata a szemét elszállítása, vagy másik szolgáltató kirendelése. Szükséghelyzetben a közegészségügyi veszélyt jelentőnek minősíthetik azt az állapotot, ha a nem szállítják el a hulladékot. Ilyenre Magyarországon még soha nem volt példa.

A legutóbbi leállást azt okozhatta, hogy a Nemzeti Hulladékgazdálkodási Koordináló és Vagyonkezelő Zrt. által kifizetett összegekből nem lehetett fedezni a közszolgáltatás elvégzésével járó költségeket, a munkások bérét, továbbá évek óta nem került sor a járműállomány korszerűsítésére.

A Nemzeti Hulladékgazdálkodási Koordináló és Vagyonkezelő, a könyvelvben csak kukaholdingként emlegetett cég mérlege, a megalakulása óta folyamatos veszteséget mutat. 2017-ben mintegy 3,6 milliárd forint volt a társaság vesztesége, ami duplája az előző évi összegnek. A 2018-as évre vonatkozó adatok sem jobbák, továbbra is veszteségesen működött. Az Állami Számvevőszék szerint könyvelési problémák is nehezítik a társaság működését. A fentiek alapján indokoltnak tűnik a kormány azon lépése, miszerint a 2019-es költségvetésben 26 milliárd forintra növeli a kukaholding számára nyújtott állami támogatás összegét. Ami viszont azt is jelenti, hogy a NHKV fennállása óta minden évben állami támogatásra szorult. 2017-ben például 1 milliárd forintos uniós támogatást költhetett el a cég. A Zrt. többek között számlázási nehézségekkel is küszködik, aminek eredményeképpen a lakosság akár fél éves csúszással kaphat meg számlákat. Mivel a szolgáltatás díját nem tudják időben

* Készítette: *Salya Fruzsina*, joghallgató, DE ÁJK

befizetni, a közszolgáltatást végző cégek számára elosztandó összeg nincs a Zrt. birtokában. Bírság kiszabására ugyanakkor nincs lehetőség, hiszen a lakosság önhibáján kívül, csekkek hiányába nem tudja befizetni a szolgáltatás díját.

A legutóbbi hírek szerint a Zöld Híd Kft. nem tudja elszállítani az illetékességi területébe tartozó 116 településen keletkezett hulladékot. Erre válaszul a NHKV visszavonta a Zöld Híd Kft. engedélyét. Arra reagálva, hogy a NHKV fél év késéssel nyújtotta be az éves beszámolóját, valamint a cég vesztesége tovább nőtt, a vezetőségé nagy részét elbocsájtották.

A kormány a megemelt állami támogatással próbálja helyreállítani a kukaholding működését, továbbá árveréseket tartanának a szemétszállítók által begyűjtött szelektív hulladékokból.

Források jegyzéke:

- https://www.napi.hu/magyar_vallalatok/https://www.napi.hu/magyar_vallalatok/egymilliard_forintot_kap_az_allami_hulladekgazdalkodo_ceg.653029.html.653029.html
- https://index.hu/gazdasag/2018/12/18/kukaholding_szemetkaosz_szemetdij/
- https://www.napi.hu/magyar_vallalatok/tovabbra_is_viszi_a_milliardokat_az_allami_kukaholding.664619.html

BUDAPESTRE KÖLTÖZIK A NEMZETKÖZI BERUHÁZÁSI BANK*

A Nemzetközi Beruházási Bankot (International Investment Bank) 1970-ben alapították és Magyarország is az alapító államok között volt. A kis- és középvállalkozások támogatása mellett fejlesztési projektekre és beruházásokra nyújt közép- és hosszú távú hiteleket a jelenleg még moszkvai székhelyű pénzügyintézet. Hazánk 2000-ben kilépett a szervezetből a nem kellően hatékony és nem megfelelően átlátható működésre hivatkozva, de megfigyelőként továbbra is folyamatosan részt vett a bank munkájában, míg végül 3 évvel ezelőtt újbóli csatlakozott. A teljesjogú taggá válása után hamarosan a harmadik legnagyobb részvényese lett.

A tavalyi év végén új változás következett be, ugyanis a pénzügyintézet kormányzótanácsának december 4-i ülésén egyhangúlag határoztak arról, hogy a NBB központja 2019 év második felére Magyarország fővárosába költözik és pár éven belül megtörténik a teljes székhelyváltás. A határozat meghozatala egyben felhatalmazást adott a Nyikolaj Koszovnak, pénzügyintézet elnökének az erről szóló megállapodás aláírására.

Alaposan megvizsgálták a lehetséges központokat, de nagy támogatottsággal arra jutottak, hogy Budapest a legmegfelelőbb helyszín. A bank korábban már nyitott egy irodát Pozsonyban, ekkor néhány gazdasági szakértő azt feltételezte, hogy a multilaterális intézmény teljesen a szlovák fővárosba szeretne költözni a jövőben.

Varga Mihály, aki tagja az NBB igazgatóságának kiemelte, hogy a bank döntésében fontos szerepet játszott, hogy Magyarország évek óta a térség egyik legstabilabban működő állama. Hangsúlyozta továbbá, hogy a magyar gazdaság 2018-ban is jól teljesített, egyúttal a tavalyi egész évet fegyelmezett fiskális politika jellemezte. Magyarország egyre népszerűbb befektetési helyszín, számos külföldi nagyberuházás érkezett az országba az elmúlt időszakban, ami szintén hozzájárult az igazgatótanács döntéséhez.

Varga Mihály az elmúlt év egyik legjelentősebb pénzügypolitikai hírének nevezte a megközelítőleg 1000 milliárd euró mérlegfőösszegű bank székhelyének Budapestre költözését. A hazai piacon már eddig is aktív szereplő volt a NBB, azonban ez a közvetlen jelenlét elősegíti a magyar vállalatok rendelkezésére álló pénzügyi források növekedését. Másik nagy előnye a miniszter szerint, hogy Budapest ezáltal nagyobb szerepet játszik majd, mint közép-európai pénzügyi központ.

* Készítette: *Nagy Evelin Éva*, joghallgató, DE ÁJK

A pénzügyminiszter azt is nyilatkozta továbbá, hogy a Nemzetközi Beruházási Bank Magyarországra költözése jelentős pozitív hatást gyakorolhat magára a pénzintézet működésére is, hiszen így könnyebben illeszkedhet az Európai Unió gazdasági rendszerébe. Emellett pedig más pénzügyi intézményekkel történő együttműködés és kapcsolatépítés lehetősége is bővül. Nagy reményeket fűznek a székhelyváltáshoz, hiszen a pénzintézet fejlesztési lehetőségeinek és versenyképességének jelentős pozitív változását várják. Nem utolsó sorban pedig a bank Magyarországra költözése várhatóan tovább javítja a bank megítélését.

A bank tevékenysége az elmúlt két évben a modern nemzetközi normákhoz igazodva alakult át, és egy új kormányközi megállapodás keretében átdolgozták a bank alapítását és működését szabályozó dokumentumokat is. Az Nemzetközi Beruházási Banknak jelenleg Bulgária, Csehország, Kuba, Mongólia, Oroszország, Románia, Szlovákia és Vietnám a tagja Magyarország mellett.

Források jegyzéke:

- <https://www.vg.hu/penzugy/penzugyi-szolgaltatok/meg-az-iden-budapestre-koltozik-a-nemzetkozi-beruhazasi-bank-1303552/>
- <https://www.portfolio.hu/finanszirozas/bankok/varga-meg-iden-budapestre-koltozik-a-nemzetkozi-beruhazasi-bank.310885.html>
- <https://magyaridok.hu/gazdasag/meg-az-iden-budapestre-koltozik-a-nemzetkozi-beruhazasi-bank-szekhelye-3861632/>
- <https://iib.int/en/articles/ismet-a-nemzetkozi-beruhazasi-bank-teljes-jogu-tagja-magyarorszag>

DÖNTÖTT AZ AB: AZ EU NEM ÍRCHATJA FELÜL AZ ALAPTÖRVÉNY-ÉRTELMEZÉSÉT*

Magyarország Kormánya nevében az igazságügyi miniszter fordult indítvánnyal az Alkotmánybírósághoz, melyben az Alaptörvény értelmezését kérte az Alaptörvény és az Európai Unió jogának viszonya kapcsán. Az indítvány előzménye, hogy az Európai Bizottság hivatalos felszólítást küldött Magyarországnak, melyben kifejtette, hogy értelmezése szerint az Alaptörvény menedékjogról szóló rendelkezései sértik a vonatkozó európai uniós szabályozást.

Az indítvány által felvetett konkrét alkotmányjogi probléma a következő: milyen viszonyban áll az EU egy szervének Alaptörvényre vonatkozó értelmezése az AB értelmezésével?

Az AB döntése

Az AB mindenekelőtt rögzítette, hogy az uniós jog nem illeszkedik bele a magyar jogforrási hierarchiába, hanem egy, az Alaptörvényben foglalt alkotmányos parancs teszi a jogrendszer részévé.

A Testület kiemelte, hogy egyes nemzeti normák megítélése kapcsán az AB és az EU eltérő eredményre juthat. Mivel az Alaptörvény alkotmányos kötelezettséggé teszi az uniós jognak való megfelelést, ebből kifolyólag az esetleges ellentmondások feloldása az alkotmányos párbeszéd tiszteletben tartása mellett lehetséges.

Az AB hangsúlyozta, hogy az Alaptörvény autentikus értelmezése az Alkotmánybíróság feladata, melyet minden szervnek, illetve intézménynek tiszteletben kell tartania a maga előtt folyó eljárásokban. Az AB az Alaptörvény értelmezése során mindig tekintettel van az Európai Unió tagsággal együtt járó, illetve a Magyarországot nemzetközi szerződés alapján terhelő kötelezettségekre is. Az AB értelmezését ebből kifolyólag más szerv által adott értelmezés nem ronthatja le.

A menedékjog kapcsán az AB leszögezte: a menedékjog megadása nem tekinthető a magyar állam alkotmányos kötelezettségének olyan nem magyar állampolgárral szemben, aki Magyarország területére olyan országon keresztül érkezett, ahol üldöztetésnek vagy üldöztetés közvetlen veszélyének nem volt kitéve. Ilyen esetben a menedékjog nem tekinthető alapvető alanyi jognak.

* Készítette: *Gulyás Lilla*, joghallgató, DE ÁJK

Források jegyzéke:

- https://alkotmanybirosag.hu/uploads/2019/02/sz_x_1416_2018.pdf
- <https://alkotmanybirosag.hu/kozlemeny/az-alkotmanybirosag-alaptorveny-ertelmezeset-mindenkinek-tiszteletben-kell-tartania/>
- <https://www.jogiforum.hu/hirek/40195>

**ELFOGADTÁK A VAGYONKEZELŐ ALAPÍTVÁNYOK
LÉTREHOZÁSÁRÓL SZÓLÓ TÖRVÉNYJAVASLATOT***

A napokban elfogadott törvényjavaslat növelte a magyar vagyongazdálkodásra rendelkezésre álló formák számát. A vagyongazdálkodó alapítványok egy új típusú alapítványnak minősülnek, amelynek funkciója kiterjedhet a családi vagyonok professzionális kezelésére, ugyanakkor közfeladatokat, mint például felsőoktatási célokat is megvalósíthat.

Az egyes vagyongazdálkodási formák közös jellemzője, hogy más személy (állam, önkormányzat) tulajdonában lévő vagyonnal kapcsolatos feladatokat látnak el úgy, hogy közben megőrzik és gyarapítják a vagyont. A vagyongazdálkodó alapítvány az alapító által rendelt vagyon kezelésére és az ebből származó jövedelemnek az alapító okiratban megjelölt célok és feladatok megvalósítására alapítható. A vagyongazdálkodó alapítványt létesítéséhez az alapítvány javára 600 millió forintnak megfelelő vagyont (tőkeminimum) kell rendelkezésre bocsátani, azonban ez nem csak készpénz, hanem akár ingó vagy ingatlan vagyontárgy is lehet.

A vagyongazdálkodó alapítvány személyi feltételi megkövetelik egy legalább 5 főből álló kuratórium létrehozását, amely az alapítvány ügyvezetésért felelős. Ezen túlmenően szükséges egy felügyelőbizottság kijelölése és egy állandó könyvvizsgáló megválasztása is. Az alapító az alapítói jogokat az alapítványra ruházhatja, valamint azok gyakorlására az alapítvány kuratóriumát is kijelölheti. Ez érintheti az alapítói jogok teljes körét, de azok egy részét is.

Az új vagyongazdálkodói forma két formában jöhet létre. Az egyik a családi alapú alapítvány, amely segít egyben tartani az alapító vagyont, professzionális jogi és pénzügyi szervezet kezébe helyezheti azt. A vagyongazdálkodó alapítvány a másik esetben közérdekű célból alapítható. Közérdekű célnak minősül a nevelési- oktatási, felsőoktatási, egészségügyi, karitatív, szociális, család-,

* Készítette: *Salya Fruzsina*, joghallgató, DE ÁJK

gyermek- és ifjúságvédelmi, kulturális vagy sporttevékenységek finanszírozása, illetve támogatása vagy ilyen tevékenységet ellátó intézmények fenntartása és működtetése.

A törvényjavaslat még februárban történt módosításának eredményeképpen a közérdekű célra létrehozott vagyonkezelői alapítványok kutatás célra is létrehozhatóak. Erre a módosításra a Magyar Tudományos Akadémia és az Innovációs Minisztérium közötti feszültség feloldása miatt került sor. A Kormány álláspontja szerint a kutatóhálózatok leválasztásra kerülnének az MTA-ról és egy vagyonkezelő alapítvány fenntartásában működnek tovább. Az MTA tárgyalódelegációja tiltakozott a javaslat ellen, a kutatóhálózat egyben maradásának és a kutatás szabadságának biztosítása érdekében. 2018. március 8-án az MTA és az Innovációs Minisztérium megállapodást kötött, amelynek eredményeképpen az MTA lemondott a kutatóhálózatról, cserébe az intézet hálózat vagyona az MTA tulajdonában marad. Az intézetek ugyan függetlenednek, de továbbra is használhatják majd az MTA brandjét, ha megfelelnek az MTA követelményeinek. A kutatóintézet-hálózat világos, hosszú távú stratégia mentén (beleértve a finanszírozást is) működik majd, s kiszervezésére 2020. január 1-től kerül majd sor.

Források jegyzéke:

- https://index.hu/techtud/2019/03/08/mta_itm_szandeknyilatkozat_tudo_manyfinanszirozas/
- <https://www.vg.hu/kozelet/politika/a-heten-donthetnek-a-vagyonkezelo-alapitvanyokrol-1386061/>
- <https://ado.hu/cegvilag/vagyonkezelo-alapitvanyok-mint-a-vagyonkezes-uj-formai/>
- https://index.hu/gazdasag/2019/02/13/vagyonkezelo_alapitvany_trust_c_orvinus/

SZERZŐINK FIGYELMÉBE

A Közjavak folyamatosan várja a minimum 10.000, maximum 25.000 karakter terjedelmű, a folyóirat profiljába illeszkedő tanulmányokat. A kéziratok megküldése előtt javasoljuk a formai követelményekre vonatkozó szabályok áttanulmányozását. A megjelentetni kívánt tanulmányokat a szerkesztőbizottság részére az alábbi e-mail címre kérjük megküldeni: bartha.ildiko@law.unideb.hu

A szerkesztőbizottság által befogadott tanulmányok hagyományos módon, a negyedévente megjelenő elektronikus folyóiratban, valamint az interaktív kozjavak.hu blogoldalon is megjelennek. Erre tekintettel a tanulmányok elkészítését és benyújtását kétféle formában kérjük megtenni.

Formai követelmények

A tanulmányokat word dokumentumban, Times New Roman betűtípusban, 12-es betűmérettel, normál sortávolsággal, sorkizártan kérjük elkészíteni.

Hivatkozási rendszerre vonatkozó követelmények

A szerkesztőbizottság kéri a szerzőket, hogy amennyiben lehetőség van rá, a tanulmányokat egyfelől a hagyományos szövegekőzi lábjegyzettel ellátott formátumban, valamint az elektronikus megjelentetést elősegítő sorkőzi hivatkozásokat tartalmazó változatban is szíveskedjenek elkészíteni.

1. Blog változat:

Amennyiben a forrás nyilvános weboldalon is teljes terjedelemben elérhető (pl. egy hatályos törvényszöveg, tanulmány, jelentés stb.), akkor a wordbe ágyazott hiperhivatkozással (a hiperlinket a szövegben a forrásra egyértelműen utaló szóhoz vagy szókapcsolathoz rendeljük hozzá).

Példa:

"Az információszabadság lényege, hogy a társadalom tagjainak joga van a közérdekű adatokat ([Infotv. 3. § 5.](#)) megismerni, betekinteni az ezekkel kapcsolatos dokumentációba."

Amennyiben tudományos irodalmi forrást hivatkozunk meg ezzel a módszerrel, a hiperlink alatt csak olyan elérhetőséget adjunk meg, amely a közlemény bibliográfiai adatait is teljeskörűen tartalmazza és a szerzői jogi követelményeknek megfelelően lett közzétéve. Amennyiben ez nem lehetséges, a 2. pontban ismertetett hivatkozási formát alkalmazzuk.

Ha nem érhető el (vagy nem teljes terjedelemben) a forrás nyilvános weboldalon, a forrást a megfelelő szövegrész után szögletes zárójelben jelöljük a folyóirat változathoz lentebb megadott hivatkozási rendszer szerint.

2. Folyóirat változat:

Könyveknél:

Sivák József–Vigvári András (2012): *Rendhagyó bevezetés közpénzügyek tanulmányozásába*. Budapest: Complex, 35-40. old.

Tanulmánykötetben, gyűjteményes kötetben megjelent szövegek esetében:

Mickiewicz, Ellen (2000): Institutional Incapacity, the Attentive Public, and Media Pluralism in Russia. In: Richard Gunther, Richard Mughan, Anthony (eds.): *Democracy and the Media*. Cambridge: Cambridge University Press., pp. 85–121.

Folyóiratban megjelent tanulmány esetében:

Selck, J. Torsten (2004): On the Dimensionality of European Union Legislative. In: *Journal of Theoretical Politics*. Vol. 16., No. 2. April, pp. 203–222.

Hetilapokban/napilapokban megjelent, szerző nélküli írások hivatkozása:

Közös rendszer – felkészült irányítás (2011). In: *Szabadhajdú Városi Hetilap*, 2011. 21. évf. 42. sz. (12. 20.) 4–5. old.

Mindegyik fenti esetben az alábbiak szerint kérjük a pontos oldalszám megjelölését, amennyiben szükségessé válik: magyar szakirodalomnál „34–54. old.” és angol szakirodalomnál „pp. 34–54.”

Kérjük, hogy a szerzők a tervezett tanulmány részét képező képeket, ábrákat vagy táblázatokat is külön dokumentumban is küldjék el (ábrák és táblázatok esetében olyan formátumban, amelyben lehetséges ezek szerkesztése - diagramoknál excelben).

© 2019 MTA-DE Közszolgáltatási Kutatócsoport.

A mű szerzői jogilag védett. Minden jog, így különösen a sokszorosítás, terjesztés és fordítás joga fenntartva. A mű a szerzők írásbeli hozzájárulása nélkül részeiben sem reprodukálható.

Idézni, szöveges tartalmat átvenni csak a forrásra való hivatkozással szabad.